

**PRZEDMIOTOWY SYSTEM OCENIANIA
Z JĘZYKA POLSKIEGO DLA KLAS 4-6
SZKOŁY PODSTAWOWEJ IM. PROF. JANA CZEKANOWSKIEGO
W CMOLASIE**

PSO jest zgodny z rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 30 kwietnia 2007r. w sprawie warunków i sposobu oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy oraz przeprowadzania sprawdzianów i egzaminów w szkołach publicznych (Dz. U. Nr 83, poz. 562) z póź. zm. rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 13 lipca 2007 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie warunków i sposobu oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy oraz przeprowadzania sprawdzianów i egzaminów w szkołach publicznych (Dz. U. Nr 130, poz. 906) jak również z WSO w Szkole Podstawowej im. prof. Jana Czekanowskiego w Cmolasie.

Przedmiotowy system oceniania został skonstruowany w oparciu o następujące dokumenty:

- 1. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 30 kwietnia 2007 r. (z późniejszymi zmianami) w sprawie sprawdzianów, warunków i sposobu oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy oraz przeprowadzania egzaminów w szkołach publicznych.*
- 2. Wewnątrzszkolny system oceniania w Szkole Podstawowej im. prof. Jana Czekanowskiego w Cmolasie.*
- 3. Podstawę programową z języka polskiego.*
- 4. Program nauczania autorstwa Beaty i Andrzeja Surdej „Jutro pójdę w świat” wydawnictwo WSiP.*

SZCZEGÓŁOWE CELE OCENIANIA:

- Uświadomienie uczniom braków w procesie uczenia się – określenie indywidualnych przyczyn i trudności;
 - Diagnoza poziomu klasy – porównanie osiągnięć poszczególnych uczniów w klasie, a także poszczególnych klas;
 - Aktywizowanie uczniów do samokształcenia, korzystania z pomocy naukowych;
 - Sprawdzanie efektywności pracy nauczyciela.
1. System oceniania z języka polskiego pozwala każdemu uczniowi osiągnąć sukces na miarę jego możliwości.
 2. Na początku klasy IV nauczyciel dokonuje diagnozy uczniów w zakresie czytania, czytania ze zrozumieniem i wypowiedzania się w piśmie. Ocena diagnostyczna jest informacją dla ucznia, nauczyciela i rodzica.
 3. Każda sprawdzana praca jest opatrzona pisemnym lub ustnym komentarzem nauczyciela.
 4. **O obowiązku przeczytania lektury nauczyciel informuje uczniów przynajmniej miesiąc przed rozpoczęciem jej omawiania.**

Skala ocen

Oceny uzyskane przez uczniów w ciągu roku szkolnego wyrażone są tradycyjną oceną szkolną:

Stopień **1-niedostateczny**
2-dopuszczający
3-dostateczny
4-dobry
5-bardzo dobry
6-celujący

Taksonomia ocen powinna uwzględniać następujące poziomy wymagań:

Konieczne (na ocenę dopuszczającą) Podstawowe (na ocenę dostateczną)	Rozszerzające (na ocenę dobrą) Dopełniające (na ocenę bardzo dobrą)
Obejmują treści: -najważniejsze w uczeniu się danego przedmiotu, -łatwe dla ucznia nawet mało zdolnego, -często powtarzające się w procesie nauczania, -określone programem nauczania na poziomie nieprzekraczającym wymagań zawartych w podstawach programowych, -proste, uniwersalne umiejętności z zakresu nauczania języka polskiego.	Obejmują treści: -złożone, mniej przystępne niż zaliczone do podstawowych wymagań, -wymagające korzystania z różnych źródeł, -umożliwiające rozwiązywanie problemów, -pośrednio użyteczne w życiu pozaszkolnym, -pozwalające łączyć wiedzę z różnych przedmiotów i dziedzin.

Kontrola osiągnięć uczniów

1. Pisemne:

- odpowiedzi na pytania
- rozwiązywanie wskazanych zadań, wykonywanie ćwiczeń
- testy (diagnostyczne i sumujące)
- redagowanie tekstu użytkowego
- redagowanie formy literackiej.

2. Ustne:

- kilkuzdaniowa wypowiedź
- opowiadania
- czytanie tekstów
- prezentacja
- recytowanie

3. Praktyczne:

- wytwory pracy ucznia, np. projekty, albumy, słowniki

- *Nauczyciel powinien przeprowadzić w ciągu semestru co najmniej 2 prace klasowe (wypracowania), jedną pracę klasową sprawdzającą wiadomości i umiejętności z nauki o języku.*
- *Na początku roku szkolnego w kl. IV wskazane jest przeprowadzenie testów diagnostycznych, np. techniki czytania, rozumienia czytanego tekstu, testu słownikowego itp.*

Formy sprawdzania osiągnięć i umiejętności uczniów:

- prace stylistyczne
- prace klasowe i testy obejmujące duży zakres materiału (2- 3 w semestrze)
- krótkie sprawdziany dotyczące jednego problemu
- odpowiedzi ustne
- recytacje, inscenizacje
- prace domowe
- zadania z kart pracy
- zeszyt przedmiotowy
- postawa wobec przedmiotu (aktywność i zaangażowanie we własny rozwój)

Pięć razy w semestrze uczeń może zgłosić nieprzygotowanie do zajęć bez podawania przyczyny. Nie dotyczy to jednak obowiązkowych prac klasowych, zapowiadanych, z co najmniej tygodniowym wyprzedzeniem. W wypadku nieobecności pracę klasową należy napisać w innym terminie. Ocenę z pracy klasowej można poprawić w terminie uzgodnionym z nauczycielem.

Za aktywność na lekcji uczeń otrzymuje punkty dodatnie. Pięć plusów odpowiada ocenie bardzo dobrej.

Za sukcesy w konkursach uczeń otrzymuje ocenę celującą, a za aktywny udział w zajęciach pozalekcyjnych z języka polskiego uczeń otrzymuje jednorazowo przed zakończeniem semestru ocenę bardzo dobrą.

Uczeń ze specyficznymi trudnościami edukacyjnymi pisze wypracowania, sprawdziany, testy dostosowane do jego możliwości oraz otrzymuje odpowiednie wsparcie przy odpowiedziach ustnych.

Proponowane ocenianie testów literacko-gramatycznych:

<i>Procenty</i>	<i>Stopnie</i>
0-30 %	1
31-49 %	2
50-69 %	3
70-89 %	4
90-99 %	5
powyżej 100 %	6

Kryteria ocen z języka polskiego dla klas 4-6

Ocena celująca

Uczeń:

- posiada i potrafi wykorzystać wiedzę wykraczającą poza program
- samodzielnie rozwiązuje problemy i ćwiczenia o dużym stopniu trudności
- czyta ze zrozumieniem teksty literackie, potrafi interpretować teksty przewidziane w programie
- potrafi przygotować twórczą i oryginalną recytację, inscenizację
- w mowie i piśmie posługuje się bogatym słownictwem i poprawnym językiem
- aktywnie uczestniczy w lekcji i zajęciach pozalekcyjnych związanych z językiem polskim
- poprawnie stosuje reguły ortograficzne nawet w trudnych wyrazach
- regularnie odrabia prace domowe i zadania dodatkowe
- systematycznie pracuje w czasie pracy samodzielnej
- starannie prowadzi zeszyt przedmiotowy (estetyczne pismo, zapisany temat, data)

Ocena bardzo dobra:

Uczeń:

- w wyczerpującym stopniu opanował materiał przewidziany w programie
- samodzielnie lub z niewielką pomocą nauczyciela rozwiązuje problemy i ćwiczenia
- czyta ze zrozumieniem teksty literackie przewidziane w programie, podejmuje próby samodzielnej interpretacji
- przygotowuje ciekawe prezentacje, recytacje i inscenizacje
- wypowiada się w sposób poprawny i precyzyjny
- aktywnie uczestniczy w lekcji
- regularnie odrabia prace domowe i często wykonuje prace nieobowiązkowe
- sporadycznie popełnia błędy ortograficzne
- prowadzenie zeszytu i praca własna jw.

Ocena dobra:

Uczeń:

- w zakresie wiedzy przedmiotowej ma niewielkie braki
- samodzielnie rozwiązuje zadania o niewielkim lub średnim stopniu trudności, trudniejsze z pomocą nauczyciela
- czyta ze zrozumieniem, samodzielnie potrafi znaleźć w tekście potrzebne informacje,
- w wypowiedziach ustnych i pisemnych popełnia niewiele błędów językowych i stylistycznych
- stosuje reguły ortograficzne, popełnia niewiele błędów
- bierze czynny udział w lekcji
- regularnie odrabia prace domowe, czasem także nieobowiązkowe
- zeszyt, praca własna jw.

Ocena dostateczna:

Uczeń:

- posiada podstawowe wiadomości przewidziane programem, choć jego wiedza jest fragmentaryczna, ma problemy z samodzielnym jej wykorzystaniem
- trudniejsze problemy i ćwiczenia rozwiązuje przy pomocy nauczyciela
- wypowiada się w zasadzie poprawnie, choć zasób jego słownictwa nie jest bogaty, nie popełnia rażących błędów językowych
- sporadycznie zabiera głos na lekcji
- odrabia obowiązkowe prace domowe

Ocena dopuszczająca:

Uczeń:

- ma duże braki w wiedzy
- nawet proste zadania wykonuje przy pomocy nauczyciela
- nie potrafi samodzielnie przeczytać ze zrozumieniem tekstu literackiego
- w wypowiedziach ustnych i pisemnych popełnia dużo błędów, ma ubogie słownictwo i trudności z formułowaniem nawet prostych zdań
- nie jest aktywny na lekcji, ale wykazuje chęć do pracy
- często nie potrafi samodzielnie wykonać pracy domowej
- nie pracuje systematycznie w czasie pracy własnej

Ocena niedostateczna:

Uczeń:

- nie opanował nawet podstawowych wiadomości, ma bardzo duże braki w posiadanej wiedzy
- nie potrafi wykonać zadania nawet przy pomocy nauczyciela
- wykazuje się niechęcią do nauki
- nie rozumie poleceń nauczyciela
- nie odrabia prac domowych
- nie pracuje w czasie pracy własnej

Kryteria ocen na koniec semestru (wersja dla ucznia)

Szóstkę, czyli ocenę celującą otrzymasz, jeżeli:

- potrafisz samodzielnie rozwiązywać trudne problemy i zadania
- czytasz nie tylko lektury obowiązkowe
- posiadasz wiedzę wykraczającą poza program klasy
- potrafisz napisać ciekawą i oryginalną pracę
- piszesz i wypowiadasz się poprawnym i bogatym językiem
- błędy ortograficzne popełniasz tylko w bardzo trudnych wyrazach
- aktywnie uczestniczysz w lekcji i zajęciach związanych z językiem polskim
- zawsze odrabiasz prace domowe, także nieobowiązkowe
- kulturalnie zachowujesz się na lekcji
- bardzo starannie prowadzisz zeszyt
- z większości sprawdzianów otrzymałeś szóstkę lub piątkę

Piątkę, czyli ocenę bardzo dobrą otrzymasz, jeżeli:

- samodzielnie rozwiązujesz większość zadań
- zawsze masz przeczytane lektury i jesteś przygotowany do lekcji
- opanowałeś materiał omawiany na lekcjach
- potrafisz pisać i mówić poprawnie, masz bogate słownictwo
- bardzo rzadko popełniasz błędy ortograficzne
- często odrabiasz także nieobowiązkowe prace
- kulturalnie zachowujesz się w czasie lekcji
- starannie prowadzisz zeszyt
- z większości sprawdzianów otrzymałeś piątkę

Czwórkę, czyli ocenę dobrą otrzymasz, jeżeli:

- potrafisz samodzielnie rozwiązać łatwiejsze problemy i zadania, trudniejsze z niewielką pomocą nauczyciela
- czytasz lektury
- masz tylko niewielkie braki w posiadanej wiedzy
- w wypowiedziach ustnych i pracach pisemnych popełniasz niewiele błędów
- zawsze odrabiasz obowiązkowe prace domowe, czasem też dodatkowe
- na lekcji jesteś skoncentrowany, nie przeszkadzasz kolegom i nauczycielowi
- prowadzisz starannie zeszyt
- z większości sprawdzianów otrzymałeś czwórkę

Trójkę, czyli ocenę dostateczną otrzymasz, jeżeli:

- rozwiązujesz samodzielnie proste zadania
- opanowałeś najważniejsze wiadomości
- czasami zdarza ci się nie przeczytać lektury „na czas”
- budujesz proste wypowiedzi, twój zasób słownictwa nie jest bogaty
- odrabiasz obowiązkowe prace domowe
- zdarzają ci się rozmowy na lekcji
- z większości sprawdzianów otrzymałeś trójki

Dwójkę, czyli oceną dopuszczającą otrzymasz, jeżeli:

- proste zadania wykonujesz przy pomocy nauczyciela
- masz duże braki w wiedzy
- często nie zdążasz przeczytać lektury
- popełniasz dużo błędów w pracach pisemnych i wypowiedziach ustnych, nie potrafisz budować poprawnych zdań, masz bardzo ubogie słownictwo
- często nie masz pracy domowej
- rzadko jesteś skoncentrowany na lekcji
- nie pracujesz systematycznie w czasie pracy własnej
- z większości sprawdzianów otrzymałeś dwójki

Jedynkę, czyli ocenę niedostateczną otrzymasz, jeżeli:

- nawet z pomocą nauczyciela nie potrafisz rozwiązać prostego zadania
- nie wykazujesz chęci do nauki
- nie czytasz lektur
- nie potrafisz budować poprawnych wypowiedzi
- nie znasz zasad ortografii
- nie pracujesz w czasie pracy własnej
- nie prowadzisz zeszytu
- rozmawiasz w czasie lekcji, przeszkadzasz kolegom i nauczycielowi
- z większości sprawdzianów otrzymałeś jedynki

UCZNIOWIE Z DOSTOSOWANIEM WYMAGAŃ EDUKACYJNYCH I STWIERDZONĄ DYSLEKSJĄ ROZWOJOWĄ

- W stosunku do uczniów z dostosowaniem wymagań edukacyjnych (stwierdzone i zapisane w opinii wydanej przez poradnię psychologiczno-pedagogiczną) ogólnie stosowane są następujące ułatwienia:
 - uczniowie mogą zdobyć mniej punktów, aby uzyskać ocenę dopuszczającą (dotyczy to sprawdzianów cichego czytania ze zrozumieniem, sprawdzianów ze znajomości treści lektur obowiązkowych, sprawdzianów ze znajomości wybranych zagadnień z nauki o języku),
 - większa tolerancja błędów językowych, ortograficznych i interpunkcyjnych przy ocenianiu ćwiczeń redakcyjnych,
 - uczniowie mają możliwość poprawy dyktanda na ocenę dopuszczającą (bezbłędne przepisanie tekstu dyktanda z uwzględnieniem poprawek nanoszonych przez nauczyciela),
- Przy ocenie ćwiczeń redakcyjnych uczniów ze stwierdzoną dysleksją rozwojową nie bierze pod uwagę poprawności ortograficznej i interpunkcyjnej. Zwraca się uwagę na komunikatywność wypowiedzi i czytelność zapisu z pominięciem zaburzeń strony graficznej pisma. Ponadto dyktanda uczniowie poprawiają „do skutku” (bezbłędne przepisanie tekstu dyktanda z uwzględnieniem poprawek nanoszonych przez nauczyciela).
- Ponadto nauczyciel uwzględnia przy ocenianiu uczniów indywidualne wytyczne zapisane w poszczególnych opiniach (np. wolne tempo pracy – wydłużony czas pracy na sprawdzianach).

Przy ustaleniu oceny semestralnej/rocznej dla ucznia ze specyficznymi trudnościami w nauce uwzględnia się zalecenia poradni psychologiczno-pedagogicznej.

Nauczyciele języka polskiego
Szkoły Podstawowej im. prof. Jana Czekanowskiego z Cmolasie

Halina Guściora, Edyta Urban